

DECRETA FABIANI PAPAE

DILECTISSIMO FRATRI HILARIO episcopo, Fabianus.

1

Divinae circa nos gratiae memores esse debemus, qui nos per dignationis misericordiam ob hoc ad fastigium sacerdotale provexit, ut mandatis ipsius inhaerentes et in quadam sacerdotum eius specula constituti prohibeamus illicita, et sequenda doceamus. In tantum enim in baidicis partibus, quibus moraris, audivimus astutiam diaboli saevire in populum christianum atque in multiplici deceptione prorumpere, ut non solum laicos saeculares, sed ipsos quoque domini sacerdotes premat atque vexetur. Unde in grandi merore positi dissimulare non possumus, quod corrigere atrociter debemus, quapropter competens adhibenda est talibus medela vulneribus, ne inmatura curanti facilitas mortifera captis peste nihil, sed segnius tracta pernitias reatum non legitime curationis involvat pariter sauciatos et medentes.

48r

Ob id ergo statuentes decernimus, ut hi, qui non sunt bonae conversationis, aut quorum vita est accusabilis, aut quorum fides, vita et libertas nescitur, non possint domini sacerdotes accusare, nec viles personae ad accusationem eorum admittantur. Similiter hi, qui in aliquibus criminibus irretiti sunt, vel qui sunt suspiciosi, vocem adversum maiores natu non habeant accusandi, quia suspiciosa vox et inimica veritatem solet opprimere.

3

Peregrina vero iudicia salva in omnibus auctoritate generali sanctione prohibemus, quia indignum est, ut ab externis iudicetur, qui provinciales et a se electos debet habere iudices, nisi fuerit appellatum. Unde oportet, si aliquis episcoporum super certis accusetur criminibus, ut ab omnibus audiatur, qui sunt in provincia, episcopis, quia non oportet accusatum alicubi quam in foro suo audiri. Si quis vero iudicem adversum sibi senserit, vocem appellationis exhibeat. Appellantem autem non debet afflictio ulla aut detentionis iniuriare custodia, sed liceat appellatori vitiatam causam appellationis remedio sublevare. Liceat etiam in causis criminalibus appellare, nec vox appellandi denegetur ei, quem in supplicio sententia destinavit.

4

Pulsatus ante suum iudicem causam dicat, et non ante suum iudicem pulsatus, si voluerit, taceat, et ut pulsatis, quoties appellaverint, indutiae dentur. Si quis ergo iratus crimen aliquod cuilibet temere obiecerit, convitium non est pro accusatione habendum, sed permissio tractandi spatium id, quod iratus dixit, per scripturam se probaturum esse fateatur, aut si fortasse resipiscens, quae pro iracundia dixit, iterare aut scribere noluerit, non ut reus criminis teneatur. Omnis ergo, qui crimen obicit, scribat se probaturum revera. Ibi semper causa agatur, ubi crimen admittitur, et qui non probaverit, quod obiecit, poenam, quam intulerit, ipse patiatur.

5

Placuit etiam, ut, si episcopus accusatus appellaverit apostolicam sedem, id statuendum, quod eiusdem sedis pontifex censuerit. Haec tamen omnino in sacer-

6

5 quadam] *corrected from* quidam constituti] *corrected from* constituta 6 baidicis] *read* occiduis 8 domini] *corrected from* domino 11 curanti] *read* curandi mortifera captis] *corrected from* mortiferas capitis 12 nihil] *read* nihil prosit 14 Ob ... ergo] *in margin*: De accusatione sacerdotum 19 inimica] *corrected from* inimici veritatem] *veritatem 20 auctoritate] *read* apostolica auctoritate 23 ut] *ut provincia] *corrected from* provinciae 24 Si] *over erasure* 27 vitiatam causam] *corrected from* vitiatum causa 30 et ... iudicem²] *over erasure* 31 pulsatis] *corrected from* pulsatus 34 aut] *corrected, perhaps from* ut

dotum causa forma servetur, nec quemquam sententia non a suo iudice dicta constringat.

- 7 Occurrere quoque quisque fidelium ruinis debet oppressorum et miserorum subsidio, quo valeant ex relevatione aliena a se dei removere vindictam. Libat enim domino prospera, qui ab afflictis pellit adversa, unde scriptum est: Frater fratrem adiuvans exaltabitur. Ecclesia enim dei sine macula et ruga debet exsistere, et ideo non oportet eam a quibusdam conculcare aut maculare, quia scriptum est: Una est columba mea, perfecta mea. Hinc iterum dominus ad Moysen ait: Est locus poenes me, et stabis super petram. Quis est locus, qui non sit domini, dum cuncta in ipso, per quem creata sunt, continentur? Est tamen locus apud eum, videlicet sanctae ecclesiae unitas, in qua supra petram statur, dum confessionis soliditas humiliter tenetur. 45
- 8 Te, frater, et omnes fratres nostros ecclesiam Christi sanguine redemptam regentes monemus, ut omnes a praecipitio, in quo fratres et domini pastores detrahendo et persequendo verbis et factis labuntur, laqueis, quibus potestis, retentetis et lacerari eos in imo ira non permittatis, quia scriptum est: Ira enim viri iustitiam dei non operatur. Hinc rursum dicitur: Sit omnis homo velox ad audiendum, tardus ad loquendum et tardus ad iram. Haec autem vos auctore deo omnia servare non ambigo, sed occasione admonitionis exorta bonis vestris desideriis et operibus me furtive subiungo, ut, quod non admoniti facitis, quando vobis et admonens additur, iam non soli faciatis. 55 60
- 9 Quapropter, fratres, oportet vos et omnes fideles diligere in invicem et non detrahere aut accusare alterutrum. Scriptum est enim: Dilige proximum et coniungere fide cum illo. Quod si denudaveris absconsa illius, non persequeris post eum. Sicut enim homo, qui perdit amicum suum, sic qui perdit amititiam proximi sui. Et sicut qui dimittit avem de manu sua, sic dereliquisti proximum tuum et non eum capies. Non illum sequaris, quoniam longe abest, effugit enim quasi caprea de laqueo, quoniam vulnerata est anima eius. Ultra eum non poteris colligare, et maledicta est concordatio. Denudare autem amici mysteria desperatio est animae infidelis. Annuens oculo fabricat iniqua, et nemo eum abiciet. In conspectu oculorum tuorum conculcabit os suum, et in verbis istius dabit scandalum. Multa audivi et non coaequavi ei, et dominus audiet illum. Qui in altum mittit lapidem, super caput eius cadit, et plaga dolosa dolosi dividet vulnera. Qui fodit foveam, decidet in illam, et qui statuit lapidem proximo, offendet in eo, et qui laqueum alio ponit, peribit in illo. Facienti consilium nequissimum super ipsum devolvetur, et non agnoscet, unde adveniet illi. Inlusio et inproperium superborum et vindicta sicut leo insidiabitur illi. Laqueo peribunt, qui oblectantur casui iustorum. Dolor autem consumet illos, antequam moriantur. Ira et furor utraque execrabilia, et vir peccator continens erit illorum. Qui vindicari vult a deo, inveniet vindictam, et peccata illius servans servabit. Relinque proximo tuo nocenti te, et tunc deprecanti tibi peccata solventur. Homo homini servat iram et a deo quaerit medelam? In hominem similem sibi non habet misericordiam et de peccatis suis deprecatur altissimum? Ipse, dum caro sit, servat iram et propitiationem petit a deo? Quis exorabit pro delictis suis? Memento novissimorum et desine 49r 65 70 75 80

44 relevatione] *corrected from revelatione* 45 pellit] *corrected from pellis* 52–53 regentes] *corrected from regentibus* 56 in imo¹] *above line: vel animo* 64 fide] *corrected from fidem* 71 verbis] *corrected from versis* 74 eo] *over erasure* 81 peccata] *tibi follows, expunged* 83 Ipse ... deo] *added in lower margin without a tie sign* 84 desine] *corrected from disine*

85 inimicari. Tabitudo enim et mors imminent in mandatis. Memorare timorem dei
 et non irascaris proximo. Memorare testamenti altissimi et despice ignorantiam
 proximi. Abstine te a lite et minues peccata. Homo enim iracundus incendit litem
 et vir peccator turbabit amicos et in medio pacem habentium inmittet inimicitiam.
 90 Secundum enim ligna silvae sic ignis exardescit et secundum virtutem hominis
 iracundia illius erit, et secundum substantiam suam exaltabit iram suam. Certam-
 en festinatum incendet ignem, et lis festinans effundet sanguinem, et lingua
 testificans adducet mortem. Si sufflaveris, quasi ignis exardebit, et si expueris
 super illam, exstinguetur, et utraque proficiscuntur. Susurro et bilinguis maledic-
 95 tus, multos enim turbavit pacem habentes. Lingua tertia multos commovit et dis-
 persit illos a gente in gentem, civitates muratas divitum destruxit et domos mag-
 natorum effodit, virtutes populorum concidit et gentes fortes dissolvit. Lingua
 tertia mulieres viritas eiecit et privavit illas de laboribus suis. Qui respicit illam,
 non habebit requiem nec habitabit in requie. Flagelli plaga livorem facit, plaga
 autem linguae comminuit ossa. Multi ceciderunt in ore gladii, sed non sic, quo-
 100 modo, qui interierunt per linguam suam. Beatus, qui tectus est a lingua nequam,
 et qui in iracundiam illius non transivit, et qui non adtraxit iugum eius et vinculis
 illius non est ligatus. Iugum enim illius iugum ferreum est et vinculum illius vin-
 culum aereum est. Mors illius mors nequissima et utilis potius inferus quam illa.
 Perseverantia illius non permanebit, sed obtinebit vias iniustorum et flamma sua
 105 non comburet iustos. Qui derelinquunt deum, incidunt in illam et exardescet in
 illis et non exstinguetur, et inmittetur in illos quasi leo et quasi pardus laedet illos.
 Sepi aures tuas spinis et noli audire linguam nequam, et ori tuo facito ostia et
 seras auribus tuis. Aurum tuum et argentum confla et verbis tuis facito stateram et
 frenos ori tuo rectos. Attende, ne forte labaris in lingua tua et cadas in conspectu
 110 inimicorum insidiantium tibi et sit casus tuus insanabilis in mortem. Ista caveant
 omnes, cohibeant linguas a malo et labia eorum, ne loquantur dolum.

De cetero, karissimi, confortamini in domino et in potentia virtutis eius. Induite 10
 vos arma dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli, quoniam non est nobis
 colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates,
 115 adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiae in cae-
 lestibus. Propterea accipite armaturam dei, ut possitis resistere in die malo et in
 omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate et induti
 lorica iustitiae et calciati pedes in praeparatione evangelii pacis, in omnibus su-
 mentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissima ignea extinguere. Et
 120 galeam salutis assumite et gladium spiritus, quod est verbum dei.

Haec, frater, quae tibi scripsimus generaliter omnibus nota fieri volumus, ut, 11
 quae ceteros tangant, omnibus nota fiant. Omnipotens deus te, frater, et reliquos
 fratres nostros ubique consistentes protegat usque in finem, qui cunctum mundum
 dignatus est redimere Iesus Christus dominus noster, qui est benedictus in saecula. Amen.
 125

Data XVII Kl. Novb. Africano et Decio vv. cc. cons.

12

94 turbavit] corrected from turbabit 97 viritas] corrected from veritas 108 seras] corrected from sera
 113 nobis] added above line 117 perfecti] corrected from perfectis 118 lorica] corrected from lurica
 121 nota] corrected from notum